

Tartu Waldorfgümnaasiumi ARENGUKAVA

SISSEJUHATUS

Tartu Waldorfgümnaasiumi arengukava on alusdokument, millel rajaneb kooli tegevuse planeerimine aastani 2010. Arengukava hõlmab

- (1) kooli eesmärged hariduslikus ja sotsiaal-majanduslikus sfääris,
- (2) nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikke vahendeid ja
- (3) kooli juhtimise skeemi, mis sätestab juhtimistegevuse alalõigud ja struktuuriüksuste kohustused.

Kool on välja arenenud 12-klassiliseks õppeasutuseks, mis annab gümnaasiumidele esitatavaile nõudmistele vastavat haridust. Koolis rakendatakse waldorfpedagoogika metoodikat ja didaktikat, et lastel kujuneks koos intellektuaalsete võimete arenguga välja ka sotsiaalne julgus ja emotsionaalne küpsus. Kooli eesmärkide saavutamise pedagoogilis-metoodilisi aluseid käsitletakse kooli õppekava üldosas.

Arengukava on vastu võetud kooli lapsevanemate nõukogu ja õpetajate kolleegiumi ühisotsusega. Kui töö käigus tekib vajadus seda muuta või täiendada, siis sõnastatakse see nõukogu ja kolleegiumi ühisotsusega.

SISU

1. Lühitulevaade koolist ja selle eripärast
2. Tartu Waldorfgümnaasiumi visioon, missioon, põhiväärtused
3. Kooli tugevad ja nõrgad küljed, ohud ja võimalused
4. Kooli kriitilised edufaktorid
5. Toimivad võtmenäitajad
6. Kooli peamised huvipooled
7. Strateegilised eesmärgid
8. Strateegiline tegevusplaan
9. Kooli põhi- ja tugiprotsessid
10. Üldine hariduskorralduse täiustamine
11. Õppekava
12. Õpetajaskond
13. Õpilased
14. Lapsevanemate kaasahaaramine
15. Ülaastme asend linna haridusstruktuuris
16. Finantseerimisest
17. Finants- majanduslikud lähiülesanded
18. Majandamisest
19. Tegevuskava 2008 - 2010

1. Lühiülevaade koolist ja selle eripärast

Tartu Waldorfgümnaasiumi ajalugu algab 1990. aastast. Lapsevanemate initsiatiivil moodustati eelpoolnimetatud aasta kevadel Vabakooli Selts, mille eesmärgiks oli rajada waldorfkooli põhimõtetel töötav kool. Koostöös Tartu linna haridusosakonnaga alustas tulevase kooli I klass õppetööd 1990. a 1. septembril Tartu 14. Keskkooli eksperimentaalklassina Tartu lihakombinaadi lasteaia ruumides. 1993. a leiti koostöös Tartu Linnavalitsusega koolile maja, asukohaga Ploomi 1, kus kool, nüüd juba gümnaasiumina, on töötanud 15 aastat. 1993. a 8. septembril väljastas Riigi Kooliamet Tartu Vabakoolile erakooli litsentsi, hoolimata munitsipaalkooli litsentsi taotlemisest. Alates 1996. aastast sai kool ka linna silmis erakooliks, sest Riigi Kooliamet ei pidanud waldorfkooli staatust munitsipaalkoolina seadusega kooskõlas olevaks. Erakooli staatusest tingitult kahanesis ka rahalised eraldised ja kool oli sunnitud kehtestama õppemaksu. 1999. aastast alates on Tartu Waldorfgümnaasium Eestis ainus gümnaasiumiastet omav waldorfkool.

Tartu Waldorfgümnaasium on EV Haridus- ja Teadusministeeriumi koolitusloaga :

- 12-klassiline üldhariduskool, mille õppekava aluseks on waldorfpedagoogika;
- erakool, mille pidajaks on MTÜ Tartu Vaba Waldorfkooli Selts

2007/2008 õppeaastal õpib kooli 12 klassis 189 õpilast. Kooli maksimaalne täituvus käesolevates tingimustes on 200 õpilast.

Koolis töötab 41 inimest, neist 33 pedagoogidena. Põhikohaga õpetajaid on koolis 17. Waldorfpedagoogilist haridust ja täiendõpet on õpivõimelistel õpetajatel võimalik saada nii kooli juures tegutsevas Tartu Waldorfpedagoogilises Seminaris kui välismaal. Töötatakse vanas lasteaiahoonest kohaldatud majas, seega on klassiruumid väikesed ja neidki ei jätku piisavalt. Puudub aula, kuhu kogu kool ära mahuks. Võimlat ja spordiväljakut renditakse linnalt.

2. Kooli visioon, missioon ja põhiväärtused

VISIOON

ÕPPIDES SÜDAMEGA MÕTLEMA NING ÜKSMEELSELT TEGUTSEMA, AITAME LUUA PAREMAT, ILUSAMAT JA ÕIGLASEMAT MAAILMA.

MISSIOON

PARIMATE VÕIMALUSTE LOOMINE ISESEISVATE, SOTSIAALSELT JULGETE, EMOTSIONAALSELT KÜPSETE JA ÕPPIMISVÕIMELISTE INIMESTE ARENGUKS

PÕHIVÄÄRTUSED

- turvaline ja lapsesõbralik koolikeskkond
- lapse ealisi iseärasusi arvestav õppekava
- lapse individuaalsetest võimetest lähtuv õppe-kasvatustöö
- põhiainetes ja kunstilis-praktilistes ainetes tasakaal õppetegevuses
- õppeainete omavaheline integratsioon
- õpetajatevaheline koostöö
- kollegiaalne juhtimine

- hea koostöö lapsevanematega

3. Kooli tugevad ja nõrgad küljed, võimalused ja ohud

Ajavahemikus 2007-2008 lapsevanemate ja õpetajate hulgas läbiviidud rahuloluküsimustike põhjal ilmnemised järgnevad sisemised tugevused ja nõrkused :

SISEMISED TUGEVUSED:

1. Lapsesõbralik, turvaline keskkond
2. Õpilase arengut toetav õppekorraldus (perioodõpe, tunniplaani ülesehitus)
3. Kooli õppekava tasakaalustatus (suurem praktilis-kunstiliste ainete osakaal)
4. Õppekava mitmekesisus (nt draamaõpe, praktikad, vormijoonistamine)
5. Õpilaste madal koolistress
6. Käivitunud tugiõppesüsteem
7. Õpetajate ja õpilaste vahelised head suhted
8. Motiveeritud õpetajaskond
9. Õpetajate ja lapsevanemate koostöö tähtsustamine
10. Probleemide ennetamine ja koostöine lahendamine
11. Lapsevanemate huvi koolis toimuva vastu
12. Õpetajate ja lapsevanemate teadlikkus waldorfpedagoogikast ja huvi vastava koolituse vastu
13. Õppeaastat läbivad mitmekesised ja omanäolised traditsioonid (jõululaat, Miikaelipäeva tähistamine, adventiring jne)
14. Aktiivne osavõtt õppetöövälisest üritustest
15. Kõigi kooliastmete olemasolu
16. Kooli ökonoomne majandamine
17. Käivitunud sisehindamissüsteem
18. Väga madal väljalangevus põhikoolist

SISEMISED NÕRKUSED:

1. Ruumikitsikus (nt aineklasside puudumine)
2. Võimla ja aula puudumine
3. Nõrk materaal-tehniline baas
4. Ebapiisavad vahendid investeringuteks
5. Madalad palgad
6. Ühiskonna vähene teadlikkus koolist ja selle põhimõtetest
7. Ebaefektiivne koolisisene infoliikumine
8. Aegunud koduleht
9. Tööjaotuse ja vastutusalaade vähene teadvustamine
10. Koolitusplaani puudumine
11. Klasside ebahühtlane täituvus
12. Kvalifitseeritud õpetajate vähesus
13. Sotsiaalpedagoogi puudumine
14. Klassikoosseisude vahetumine gümnaasiumiastmes

KOOLI VÄLISED VÕIMALUSED:

1. Algatada huvitegevusringide töö
2. Tegelda ruumikitsikuse lahendamiseks finantside leidmisega erinevatest fondidest
3. Tõhustada koostööd partnerkoolidega
4. Leida võimalusi kooli õue-ala paremaks kasutamiseks

5. Kasutada võimalusi koolis tehtava teavitamiseks üldsusele
6. Võimalusel osa võtta erinevatest koolidevahelistest üritustest ja aineolümpiaadidest
7. Leida teid linna ja riigipoolse finantseerimise suurendamiseks
8. Teha aktiivset koostööd waldorfkoolidega Eestis ja välismaal ning erakoolidega Tartus
9. Teha koostööd teiste asutustega kunstilis-praktiliste ainete õpetamisel
10. Leida õppetöö lisarahastamisvõimalusi projektide kaudu
11. Tõhustada lastevanemate koostööd kooliga
12. Teha koostööd TÜ Õpetajate Seminariga (personali leidmine)

KOOLI VÄLISED OHUD:

1. Lapsevanemad peavad lastele riigi poolt tunnustatud õppekava alusel antava üldhariduse võimaldamiseks märkimisväärset lisaraha maksma.
2. Erakoolidega ei arvestata uusimate õppevahendite jaotamisel.
3. Kooli tugiõppe- ja HEV süsteem pole piisavalt tugev teistes koolides „hammasrataste“ vahele jäänud õpilaste aitamiseks.
4. Kriitika kooli kohta, mida teevad kooli õppe-kasvatustööd mittetundvad inimesed.
5. Munitsipaalkoolide negatiivne arvamus waldorfkooli kohta kujundatakse vaid intellektuaalselt väheedukate õpilaste baasil.
6. Munitsipaalkoolide tasuta haridus lapsevanemate peibutajana.
7. Napib uusi waldorfpedagoogilise kvalifikatsiooniga õpetajaid.
8. Ühiskonnas levivad negatiivsed nähtused tungivad kooliellu.
9. Gümnaasiumiastme õpilaste arv Tartu linnas väheneb.

4. Kooli kriitilised edufaktorid

Kriitilised edutegurid, milleta konkreetses keskkonnas on võimatu edukas olla, võiksid Tartu Waldorfgümnaasiumis olla järgmised:

1. Toimivuseesmärgid
 - Litsentseeritud ja toimiv õppekava
 - Õpilaste arv koolis vähemalt 180
 - Õppetöö tagamiseks vajalike pedagoogide olemasolu
2. Kliendirahulolu
 - Turvaline ja lapsekeskne arengu- ja õpikeskkond
 - Arusaamisele ja mõtlemisoscusele orienteeritud õpetus
 - Heal tasemel koostöö lapsevanematega
3. Töötajate rahulolu
 - Sõbralik ja abivalmis kollektiiv
 - Õigus kooli juhtimises kaasa rääkida ja initsiatiivikas olla
 - Tunnustus heade töötulemuste eest
4. Väliskeskonna rahulolu
 - Võimalus saada alternatiivharidust
 - Kooli avatus lapsevanematele ja kõikidele huvilistele

5. Toimivuse võtmenäitajad

TOIMIVUSEESMÄRGID

- Kooli kinnitatud õppekava iga-aastane ülevaatamine ja täiustamine õpetajate töö analüüsi abil kindlustab tõeliselt toimiva õppekava.
- Pearahasüsteem ja koolimaks kindlustavad minimaalse toimetuleku, kui koolis õpib

vähemalt 180 õpilast.

- Kool saab tõrgeteta töötada, kui õppetööks vajalik kvalifitseeritud ja end pidevalt täiendada sooviv kaader on olemas.
- Protsesside juhtimine, meeskonnatöö, sisehindamine ja sellest tulenevate järelduste tegemine tagavad edasiliikumise.

KLIENDIRAHULOLU

- Õpilaste stressivaba edasijõudmine koolis; koolikohustuse täitmine, väljalangejate puudumine, 9. ja 12.klassi lõpetajate edasiõppimine.
- Intellektuaalse õpetuse tasakaalustamine kunstilis-praktilise tegevusega, mis omakorda aitab kaasa mõtlemise arendamisele, teadmistest arusaamisele ja nende omandamisele.
- Lapsevanemale võimalikult objektiivse info andmine tema last puudutava, kuid ka koolielu tervikuna kajastava osas ja tema kaasamine koostööle.
- Koostöös lapsevanematega tegutsemine ühise eesmärgi nimel – olulisim on lapse hea käekäik koolis ja kodus.

TÖÖTAJATE RAHULOLU

- Õpetajatevahelise toimiva koostöö ja meeldiva sisekliima loomine koolis; võrdsed võimalused koolielus osalemiseks ja kooli arendustegevuses kaasa löömiseks, ühised koolitused, koosviibimised ja väljasõidud.
- Paindliku palga- ja tunnustussüsteemi juurutamine aitab kaasa oma tööst motiveeritud olemisele, tõstab töötaja enesehinnangut ja parandab töötulemusi.

VÄLISKESKKONNA RAHULOLU

- Alternatiivhariduse võimaldamine nende vanemate lastele, kes ühel või teisel põhjusel oma lapsele teistsugust õpikeskkonda või hariduse omandamise viisi soovivad.
- Vanemad on rahul laste turvalisusega.
- Kooli lõpetajatel pole probleeme töö leidmisega, õppimist väärtustavate õpilaste pääs kõrgkoolidesse.
- Koolituste, loengute ja ürituste organiseerimine lapsevanematele, millele lisanduvad kord õppeveerandis toimuvad klassi lapsevanemate koosolekud.

6. Kooli peamised huvipooled

1.KLIENDID

- õpilased
- lapsevanemad
- praktikandid
- Tartu linna ja linna ümbritsevate valdade elanikkond

2.TÖÖTAJAD

- õpetajad
- kooli abipersonal

3. PIDAJA

- Tartu Vaba Waldorfkooli Selts

4.MUUD HUVIPOOLED

- Tartu Haridusosakond
- Eesti Haridus- ja Teadusministeerium
- Tartu Linnavalitsus

- sõpruskoolid Eestis ja välismaal
- Eesti Vabade Waldorfkoolide ja Lasteaedade Ühendus

7. *Strateegilised eesmärgid*

Kooli strateegiliste eesmärkidena käsitleme me nii kooli lühema- kui ka pikemaajalisi eesmärke.

Tartu Waldorfgümnaasiumi kõige üldisemaks strateegiliseks eesmärgiks on waldorfpedagoogika põhialustest lähtuva kasvu- ja arengukeskkonna loomine üldhariduse andmiseks Tartu linnas.

Kooli rajamise peamiseks eesmärgiks on pakkuda lastele haridust, mis aitab neil kujuneda iseseisvateks, sotsiaalselt julgeteks, emotsionaalselt küpseteks ja õppimisvõimelisteks isiksusteks. Selle saavutamiseks pakub antud hetkel häid võimalusi waldorfpedagoogika. Kooli õppekava koostamisel lähtutakse põhimõttest, et see toetaks iga õpilase mitmekülget arengut.

Kooli edasise arengu seisukohast on oluline:

- kooli õppekava pideva täiendamise süsteemi väljatöötamine;
- õpikeskkonna kujundamine koolis, mis väärtustaks teadmiste ja oskuste omandamist ning oleks rajatud sisemisele õpimotivatsioonile;
- koolis töötavate õpetajate süstemaatilise täiendõppe korraldamine ning õpetajate täiendkoolituse planeerimine lähtudes kooli ja õpetaja vajadustest;
- olemasolevate ruumide kaasaja nõuetega vastavusse viimiseks lisavahendite otsimine;
- ruumikitsikuse leevendamine sisemiste ja väliste ressursside leidmise kaudu.

8. *Strateegiline tegevusplaan 2008-2010*

Strateegiline tegevusplaan aastateks 2008–2010 lähtub kooli visioonist, missioonist ja toetub kooli juba olemasolevatele väärtustele. Strateegiline tegevusplaan hõlmab kooli erinevaid tegevusvaldkondi ja püstitatud eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi.

Nii leiavad eelpooltoodud aastate tegevusplaanis kajastamist:

1. Õppe-kasvatustöö arendamine
2. Gümnaasiumiastme kontseptsiooni väljatöötamine
2. Töö õppekavaga
3. Töö õpiabi vajavate lastega
4. Kutsesuunitlustöö süsteemi tõhustamine
5. Sisehindamissüsteemi täiustamine
6. Töö lapsevanematega
7. Huvitegevusringide käivitamine
8. Täiendkoolituse ja meeskonnatöö tõhustamine
9. Materiaal-tehnilise baasi täiustamine
10. Finantseerimine ja järelevalve
11. Kooli juhtimisstruktuuri täiustamine

Tegevuskavas on määratletud kooli põhivaldkondade tegevused ja nende täitmise tähtaeg õppeaastate kaupa ning tegevuse või tulemuse eest vastutaja või vastutajad.

9. Kooli põhi- ja tugiprotsessid

Kuna kooli põhiprotsesside tulemuseks on teadmised, kogemused, praktilised oskused ja väärtushinnangud, on kooli põhiprotsessid seotud õppimise, õpetamise ja kasvatamisega.

Tartu Waldorfgümnaasiumi PÕHIPROTSESSID:

- õppeprotsess ja selle korraldamine (õpikeskkonna loomine, tunniplaan, õpilaste hindamine, kooli kodukord);
- õppemethodika arendamine, õppematerjalide koostamine ja hankimine;
- õppekavade koostamine ja arendamine;
- õpetajate täiendkoolitus ja enesehindamine.

Tartu Waldorfgümnaasiumi TUGIPROTSESSID:

- tehno- ja infosüsteemide funktsioneerimine;
- nõuetekohaste kooliruumide tagamine;
- kooli õueala haldamine;
- toitlustamise korraldamine;
- inventari muretsemine ja korrashoid;
- raamatukogu arendamine;
- raamatupidamine.

KRIITILISED PROTSESSID:

- tugiõppesüsteemi rakendamine;
- töö lapsevanemate ja üldsusega;
- kooli identiteedi kujundamine ja hoidmine.

10. Üldise hariduskorralduse täiustamine

Laste koolitamine on ühiskonna jaoks esmase tähtsusega ülesanne, millele eraldatakse märkimisväärne osa maksumaksja rahast. Seetõttu on oluline, et koolisüsteem oleks korraldatud kõige otstarbekamal moel. Kuivõrd haridus ei kuulu nende valdkondade hulka, mis lubaks sagedast eksperimenteerimist, tuleb kõige optimaalsem arengutee leida mõnel muul teel. Euroopaliku mõtteviisi puhul ei saa sellistes küsimustes kaksipidi arvata: keeruliste süsteemide efektiivse toime ja arengu tagab valikuvõimaluste ohtrus ja pluralismi toetamine. Teisisõnu, haridussüsteem tervikuna on seda tulemuslikum, mida rohkem erinevaid lähenemisviise see sisaldab. Analoogsele järeldusele viitavad ka Euroopa Liidu direktiivid, mis nõuavad, et iga liikmesriigi põhiseadus ja sellele toetuv seadusandlus peab tagama lapsevanema õiguse valida oma lapsele soovikohast haridus- ja õpetustüüpi.

Kuigi ka Eesti Vabariigi põhiseaduses sisaldub sama printsiip (§ 37), ei jõuta tegelikkuses selle rakendamiseni. Üldlevinud reeglina eraldatakse kogu Eestis erakoolidele vähem vahendeid kui tavakoolidele. Kuigi selline alafinantseerimine on ebaõiglane, pole waldorfkoolide lapsevanemad ja õpetajad oma pürgimustest loobunud. Toetudes lapsevanemate põhiseaduslikule õigusele oma lastele soovikohast haridust anda, tugevdame me ka Eesti hariduselu tervikuna.

Selleks, et kooli huvid oleks vajalikul määral kaitstud, tuleb tagada kooli esindatus üldises

haridusdiskussioonis. Õpetajate kolleegiumil ja kooli nõukogul on korralised esindajad Eesti waldorfkoolide ühenduses. Täiendava tegevusena tahame saata endi esindajad Tartu linna koolidirektorite nõukokku ning Haridusfoorumi töörühmadesse.

11. Õppekava

Kooli õppealaste eesmärkide saavutamisel on palju abi riiklikest ainekavadest, mille viimased versioonid pakuvad piisavalt palju vabadust igale loominguolisele õpetajale. Ometi soovime, et õppeprotsess toetaks veelgi enam õpitava *mõistvat* omandamist. Õppematerjali valikul püüame saavutada, et:

- 1) õppetöö ülesehitus vastaks psühholoogiliselt põhjendatud *rütmile*,
- 2) õppeprotsess oleks võimalikult elav ja *kogemuslik* ja
- 3) see oleks *tasakaalustatud* (toetaks võrdselt õpilase intellektuaalseid, sotsiaalseid ja ka emotsionaalseid võimeid).

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks kujundab Tartu Waldorfgümnaasium oma õppekava. Selle koostamine on kooli jaoks vältimatu, sest sisult ja vormilt adekvaatse õppekava vastu on kõrgendatud huvi kolmel institutsioonil: kooli lapsevanemad, kooli õpetajad ja haridus- ja teadusministeeriumil. Õppekava edasise kujundamisel loodame jõuda tulemuseni, mis kajastaks kõigi osapoolte huvisid.

Kooli õppekava koostamisel lähtume sellest, et see

- 1) oleks põhinõudmiste osas vastavuses riikliku õppekavaga;
- 2) oleks kooskõlas waldorfpedagoogiliste põhiprintsiipidega;
- 3) metoodilis-didaktiline osa vastaks lapsevanemate ootustele;
- 4) oleks sisuliseks abivahendiks õpetajatele – õppekava on peamine toetuspind õppeainete integreerimisel ja pedagoogilise töö planeerimisel.

Õppetöö tulemuslikkuse tõstmise vahendina näeme eelkõige omandatavate teadmiste sidustatust nii õppeainete vahel kui ka reaalelulises kontekstis.

Erilist tähelepanu tuleb õppekava koostamisel pöörata õppeainetele, mis kuuluvad küll waldorfkoolide tunniplaani, kuid ei kajastu riiklikus õppekavas.

Peamiseks ülesandeks õppekava arendamisel on ületada lahknevused riikliku õppekava ja waldorfpedagoogiliste suundumuste vahel. Kuivõrd tegevõpetajatel napib sedavõrd keeruka töö teostamiseks nii aega kui kogemusi, on otstarbekas kujundada õppekava välja koos teiste Eesti waldorfkoolidega. Eesti keelde on tõlgitud kaks teistes riikides kasutatavat õppekava, mis sisaldavad praktiliseks tööks vajalikke viiteid klassi- ja aineõpetajatele. Õppekava väljatöötamine on õpetajate kolleegiumi ülesanne, kuid võimalusel kaasatakse vastava töörühma tegevusse ka mõni lapsevanemate esindaja. 2007. aastal käivitus waldorfkoolide raamõppekava arendustöö, mille raames peab valmima uus õppekava 1. maiks 2008.

12. Õpetajaskond

Õpilaste arvu pidev suurenemine toob kaasa koolipere anonüümsuse kasvu ja põhjustab laste ja lapsevanemate mõningat kaugenemist koolist. Õpilaste arvu kasvamine on loonud vajaduse viia õpetajate töö uutele alustele, pedagoogilise kolleegiumi laienemine eeldab senise töökorralduse täiustamist nii, et senine paindlikkus säiliks, kuid ei kasvaks üle korraldamatuseks. Ka siin on olulisel kohal koolisisese teabe liikumine ja õpetajate

informeeritus ka linna ja kogu riigi hariduselus toimuvast.

Õpetajate motivatsiooni tõstmiseks tuleb regulaarsele alusele viia koostöökohtumised teiste koolide õpetajatega. Koostöö ja konsulteerimine peab olema õpetajate kolleegiumi üheks põhiülesandeks, selleks tuleb leida ja hoida kontakte

- erakoolidega Tartus;
- teiste Eesti waldorfkoolidega;
- sõpruskoolidega Lätis, Soomes, Saksamaal jm.;
- Tartu linna haridusosakonna ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

Saadud teadmiste levitamiseks ja läbitöötamiseks ja õpetajate enesetäienduse tulemuslikkuse tõstmiseks tuleb koolis korraldada metoodilisi seminare, mõttetalguid, teabepäevi jms., kus põhietekandjaiks oleks ka kooli oma õpetajad.

Tuleb määratleda pedagoogide täienduskoolituse vajadused ja selle korraldamise põhimõtted. Prioriteetsed valdkonnad pedagoogilises täienduskoolituses on:

- a) waldorfpedagoogika metoodika ja didaktika;
- b) infotehnoloogia;
- c) juhtimine ja organisatsioonikäitumine;
- d) hariduspsühholoogia.

Võimalikult efektiivselt tuleb kasutada waldorfpedagoogika seminaris korraldatavaid koolitusvõimalusi, seminarile ja teistele õpetajate koolitusega tegelevatele institutsioonidele tuleb anda pidevat tagasisidet läbiviidud kursuste tulemuslikkusest ning soovitatavate kursuste temaatikast ja töökorraldusest.

Õpilaste ja õpetajate vahelised suhted on tänu kooli suhtelisele väiksusele püsinud lähedastena, õpetajate omavaheline koostöö on olnud sõbralik ja abivalmis. Edaspidi tuleb jälgida, et formaalsustevaba õhkkond säiliks, samal ajal tuleb suuremat rõhku panna konstruktiivsele probleemilahendusele ja kõigi poolt aktsepteeritavate reeglite kehtestamisele. Tuleb tagada, et seatud nõudeid täidetakse ja oma tegude eest ka vastutatakse.

Seoses kooli gümnaasiumiklasside rajamisega 1999. aasta sügisel on läbi mõeldud ülaastme perioodõppe õpetajate ühise töö alused. Ülaastme õpetajatel on oluline roll kogu kooli näo kujundamisel, seega peame leidma tee perioodõppe õpetajate veelgi paremaks kaasamiseks õpetajate kolleegiumi tööse.

13. Õpilased

Kooli eesmärgiks on eelkõige õpilaste harimine ja püüd toetada iga kasvava lapse arenguvajadusi. Lisaks intellektuaalsete võimete arendamisele taotleme ka laste sotsiaalsete võimete sihikindlat kujundamist. Sellest sihist kantuna püüame gümnaasiumiastme õpilasi veelgi enam kaasata koolielu puudutavate otsuste langetamisse. Osalemine koolielu korraldamisel suurendab õpilaste vastutustunnet oma kooli ees ja kujundab neis teadmise, et aktiivsus ja algatusvõime on sageli olemusliku tähtsusega. Peame ka loomulikuks, et õpilastele otsustusõiguse andmine aitab lahendada mõningaid praegu esinevaid probleeme õpilaste käitumises.

Esmase eesmärgina nägime ette iseseisva põhikirja alusel tegutseva õpilaskogu loomist, 2001. aastal loodi see realselt 9., 10., 11. ja 12. klassi baasil. Õpilasesinduse kureerimine peab toimuma kooli nõukogu ja õpetajate kolleegiumi ühistöös, õpilasesinduse juhendamine peab olema kindla töögrupi või isiku vastutusalas.

14. Lapsevanemate kaasahaaramine

Terviklik ja indiviidi pidevale arengule suunatud haridus on nii iga üksikisiku kui ka kogu ühiskonna huvides. Õiglase elukorralduse tagab riik, mis toetub õppimisest ja täiustumisest huvitatud inimestele. Hästitoimivat haridusskeemi saab kujundada vaid siis, kui kaasa mõtlevad ja tegutsevad ka lapsevanemad ja „kolmas sektor“, haridusseltsid ja -ühendused. Tartu Waldorfgümnaasiumis kasutatakse kollegiaalse juhtimise meetodit, mis annab huvitatud lapsevanemaile võimaluse kooli juhtimises osaleda. Meie eesmärgiks on viia tasakaalu lapsevanemate õigused, kohustused ja vastutus kõiges oma lapse haridust puudutavas.

Selle saavutamiseks tuleb:

- 1) korrastada kooli nõukogu juures tegutsevate töörühmade süsteem vastavalt kooli juhtimise skeemile;
- 2) kujundada motiveerimissüsteem, mis innustaks lapsevanemaid kooli juhtimises senisest aktiivsemalt osalema;
- 3) tagada teabe tõrgeteta liikumine kooli õpetajate, lapsevanemate ja tegutsevate töörühmade vahel;
- 4) korraldada kooli kodulehe koostamine ja tagada selle pidev tehniline ja sisuline toimetamine.

Kooli lapsevanemad, mõistes vajadust kooli juhtimises osaleda, osalevad nõukogu ja/või kolleegiumi algatusel moodustatud töögruppide tegevuses. Et töögruppide tegevus oleks tulemuslik, tuleb eraldi tähelepanu pöörata spetsiifilistele meeskonnatöö oskustele, mida nõuab ühistele otsustele baseeruv juhtimine. Teise ülesandena tuleb nõukogul välja kujundada meetodid, mis aitavad motiveerida ja kompenseerida lapsevanemate pikemaajalist ühiskondlikku tegevust kooli heaks.

15. Ülaastme asend linna haridusstruktuuris

Tartu linna hariduspoliitika soosib praegu erikallakuga gümnaasiume, milles oleks keskmiselt suurem rõhk seatud ühe või teise põhiaine õpetamisele. Me ei pea õigeks sedavõrd varast spetsialiseerumist ja tahame luua üldist keskharidust andva ülaastme, mis ei looks ühelegi õppeainele teiste arvel eelistusi. Õppekava ülaastme osas peame tähtsaks akadeemiliste teadmiste olulisuse rõhutamist ja nende toetamist kunstilis-praktiliste ainete õppega. Täiendavalt on kavas sisse tuua õpetused jätkusuutliku ja loodussäästliku mõtlemise aluste väljakujundamiseks.

16. Finantseerimisest

Kooli finantseerimisel on sissetuleku põhiallikateks eraldised riigieelarvest, munitsipaaltoetus ja lapsevanemate poolt tasutav õppemaks. Kooli sissetulekud olid 2007. aastal 4, 24 miljonit krooni ja kulud 3,94 miljonit krooni.

2007. aasta seisuga jagunesid kooli põhilised tuluallikad järgnevalt:

1. Eraldised riigieelarvest (nn. pearaha), **ca 66%**
2. Lapsevanematelt laekuv õppemaks, **ca 24%**
3. Toetus Tartu linna eelarvest, **ca 7%**

Kooli eelarve koostamise ja jooksva järelevalve eest vastutab kooli juhatus. Kooli eelarve kinnitab kooli nõukogu. Kooli eelarve kujunemisest ja täitmisest antakse ülevaade iga-aastaselt lastevanemate üldkoosolekul. MTÜ Tartu Vaba Waldorfkooli Selts esitab igal aastal majandusaasta ülevaate lapsevanemate üldkoosolekule ja majandusaasta aruande Äriregistrile

ning Maksu- ja Tolliametile. MTÜ majandustegevus on siiani seotud olnud vaid kooli ülalpidamisega.-

Viimastel aastatel on õppemaksu tõstetud 10% aastas tagamaks õppetöö- ja kooli haldamisega seotud kulude finantseerimine. 2007./08. õppeaastal on koolimaks lapse kohta 7260 krooni. Kooli lapsevanemaile langeva õppemaksu koormus on juba praegu küllalt kõrge. Kooli arendamiseks vajalike täiendavate finantsvahendite (peamiselt investeeringute) plaani koostamine ja elluviimine on järgneval kolmel aastal üheks kooli peamiseks ülesandeks. Lapsevanemate täiendava maksuvõime selgitamine, projektivahendite ja annetuste hankimine on selle töö aluseks. Praeguseks on juba käivitatud diferentseeritud kooliraha tasumise kord, kus majanduslikult rohkem kindlustatud perede poolt makstav 7260-kroonine õppemaks võimaldab teha soodustusi kuni 75% ulatuses õppemaksu täissummast paljulapselistele- ja väikese sissetulekuga peredele.

17. Finants-majanduslikud lähiülesanded:

Kooli pidaja Tartu Vaba Waldorfkooli Seltsi põhiülesandeks on tagada õppetöö tagamiseks vajalike tingimuste loomine kõigis kooliastmetes. Õpetajate ja töötajate jätkuvalt konkurentsivõimelise palga tagamine on õppetöö jätkamise peamiseks eelduseks. See finantseerimise komponent on kaetud riigieelarve pearahadest. Õpilaste arvu võimalik suurenemine kuni 200-ni võimaldaks vähendada pinget palgapoliitika kujundamisel ja tõsta õpetajate palku riigikoolide keskmisele tasemele. Eesmärgiks on 1. ja 10. klassi normaalse täituvuse tagamine ning võimalusel uute õpilaste vastuvõtmine teistesse klassidesse. Selle otseselt finantsvahenditega mitte seotud meetme parendamine omab üldises koolide rahastamise süsteemis olulist rolli. Jooksvalt vajavad investeeringuid õppevahendid ja inventar. Kooli kasutuses olevad ruumid võimaldavad küll õppetööd labi viia, kuid ei võimalda keskpikas perspektiivis kooli edasist arengut. Kooli ruumiprogrammi lahendamise eelduseks on finantsplaani koostamine kooli pidaja poolt valitavale lahendusele. Koostöö partnerorganisatsioonidega sh Tartu linnavalitsusega on selle eesmärgi saavutamise eelduseks. Tartu Vaba Waldorfkooli Seltsil tuleb välja töötada finantseerimise põhimõtted, mille alusel taotleda nimetatud finantsplaani vajaduste rahuldamiseks toetust/krediiti lapsevanematelt, finantsasutustelt, erafirmadelt ja fondidelt ning luua "majafond".

18. Majandamisest

Kool kasutab oma tegevuseks Tartu Ploomikese Lasteaiale kuuluvaid mitteleluruume, asukohaga Ploomi 1, mille kogupindala on 1091,1m². Ruumid on Tartu Vaba Waldorfkooli kasutusse antud tasuta Tartu Linnavalitsuse korraldusega nr 749 03.04.1997. a (muudetud 19.09.2006 nr 1376). Antud ruumide baasil on igale, I-XII klassile, võimalik oma klassiruum. Kõige suurema osa kooli eelarvest hõlmavad kulutused kooli õpetajate ja halduspersonali töö tasustamiseks. 2007. aasta eelarves on selleks ettenähtud ligikaudu 81% kogu kulutuste mahust. Arvestades kooli võimalustega, planeerime igal aastal kõigi töötajate palgatõusu vähemalt 10%. Kui koolis töötavate õpetajate arv võib tulevikus muutuda, siis halduspersonali osas mingisuguseid muudatusi ei planeerita. Hetkel töötab koolis 33 õpetajat ja 8 haldustöötajat.

Teiseks suuremaks kuluartikliks kooli eelarves, ligikaudu 7%, oli 2007. Aastal hoonete ja ruumide majanduskulud, mille alla kuuluvad kulutused küttele, elektrile, veele, prügiveole, jooksvale remondile, puhastusvahenditele ja väikevahenditele. Sellest enamuse 50% kulutati küttele.

Majandusküsimuste optimaalne lahendamine eeldab pidevat koolisisest arendustööd ja sellega seonduvate kohustuste ja vastutuse sätestamist. Kooli juhatus koostab koostöös kolleegiumiga igal aastal tööplaani, milles kajastuvad kooli tegevuse aastaeesmärgid.

19. Tegevuskava 2008-2010

I Õppe- kasvatustöö

1.1 Töö õppekavaga

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Waldorfpedagoogiliste materjalide kogumine kooliastmeti	I-III	IV-VI	VII-IX	Kolleegiumi esindaja
2.	Gümnaasiumiastmes kunstilis-praktiliste ja sotsiaalsete ainete plaani ülevaatamine ja mitmekesistamine	+	+	+	Ülaastme kolleegium
3.	Ainetsüklitest regulaarse tagasivaate tagamine	+	+	+	Kolleegiumi juhataja

1.2. Õpilaste areng ja toimetulek

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Koolivägivalda ennetavate projektide läbiviimine		+		Juhatus
2.	Arenguvestluste süsteemi täiendamine	+	+	+	Klassijuhatajad, 9. ja 12.klass
3.	HEV- laste tugivõrgustiku töö jätkamine, tõhustamine ja erinevate teraapiavõimaluste leidmine	+	+	+	HEV grupp ja kaadrigrupp
4.	Lapsevaatluste jätkamine klassikolleegiumites	+	+	+	Klassiõpetajad ja kooliarst
5.	Gümnaasiumisatme karjäärinõustamissüsteemi väljatöötamine ja rakendamine		+		Ülaastme kolleegium

1.3. Õppetöö korraldus

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Osalemine linna- ja maakondlikel kultuuri-, spordiüritustel ja olümpiaadidel	+	+	+	Klassiõpetajad, juhatajad ja aineõpetajad
2.	Sotsiaal- ja põllumajanduspraktika jätkusuutlikkuse tagamine	+	+	+	Ülaastme kolleegium ja klassijuhatajad
3.	Metsandus- ja maamõõdupraktika väljatöötamine ja rakendamine		+		Ülaastme kolleegium ja klassijuhatajad
4.	Põhikooli ja gümnaasiumiastme lõpunäidendi toimumise tagamine		+	+	8. ja 11.klassi klassijuhatajad koostöös draamaõpetajaga

II Töötajad

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Õppeaasta täiendkoolituskava planeerimine ja rakendamine	+	+	+	Juhatus
2.	Palga ja tunnustussüsteemi juurutamine ja tööshoidmine	+	+	+	Juhatus
3.	Õpetajate, kooli töötajate töö planeerimine, analüüsimine	+	+	+	Juhatus, kaadrigrupp
4.	Lahtiste tundide süsteemi jätkamine ja täiustamine	+	+	+	Kaadrigrupp
5.	Ametikohtade täitmise tagamine	+	+	+	Juhatus ja kaadrigrupp
6.	Mentorisüsteemi väljatöötamine	+	+		Juhatus, kaadrigrupp
7.	Töötajatega arenguveestluste läbiviimine	+	+	+	Juhatus, kaadrigrupp

III Tõhus juhtimine ja ladus töökorraldus

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Loodud töögruppide jätkusuutlikkuse tagamine	+	+	+	Töörühmade juhid ja kooli nõukogu
2.	Kolleegiumi töögruppide	+	+	+	Kolleegiumi

	vastutusalade ja tööülesannete ülevaatamine ja korrigeerimine				juhataja ja töögruppide juhid
3.	Töösisekorraeskirjade täiendamine	+	+	+	Juhatus
4.	Koolimaja ehituseks lisavahendite leidmine eelarvest	+	+	+	Juhatus
5.	Koolisisese info kättesaadavamaks muutmine	+	+	+	Juhatus, kolleegiumi juhataja
6.	Õpetajate palkade viimine Eesti keskmise palgatasemeni vastavalt koormusele		+	+	Juhatus
7.	Kooli kodulehele tehnilise toimetaja ja infojuhi leidmine	+			Juhatus
8.	Õpilasesinduse aktiviseerimine ja õpilaste initsiatiivi toetamine	+	+	+	Ülaastme kolleegium

IV Koostöö ja arendustegevus

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja korraldaja
1.	Uue koolimaja ehitamiseks vahendite ja võimaluste otsimine	+	+	+	Seltsi töögrupid: (maja-, finantsgrupp) juhatus
2	Koostöö tegemine TÜ Õpetajate Seminariga kaugema eesmärgiga kindlustada õpetajate järelkasv	+	+	+	Kaadrigrupp
3.	Ühisprojektide läbiviimine koostöös: Tartu Maarja Kooli, Tartu Keskkonnahariduse keskuse, waldorfkoolidega Eestis ja välismaal, Tartu erakoolidega (8 projekti aastas)	+	+	+	Juhatus, kolleegiumi juhataja koostöös aineõpetajatega
4.	Kooli esindajate osalemine rahvusvahelistel haridusteemalistel üritustel	+	+	+	Juhatus, Seltsi töögruppide juhid
5.	Waldorfpedagoogikat tutvustavate loengute korraldamine huvilistele	+	+	+	Juhatus koostöös seminariga

V Traditsioonid ja maine

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Eesti kooliansamblite muusikapäevadel osalemine	+	+	+	muusikaõpetajad
2.	Õpilasinitiativi toetamine ja kasvatamine kooliürituste korraldamisel	+	+	+	Ülaastme kolleegium
3.	Avalikkuse teavitamine kooli üritustest	+	+	+	Maine ja avalike suhete grupp
4.	Waldorfpedagoogikat sisuliselt tutvustavate artiklite avaldamine	+	+	+	Juhatus, maine ja avalike suhete grupp

VI Tugiprotsesside tõhusus

Jrk nr	Ülesanded	2008	2009	2010	Vastutaja, korraldaja
1.	Keskkonnasõbraliku ja säästlikku eluviisi tutvustavate projektide läbiviimine	+	+	+	Astme-kolleegiumid
2.	Kooli eelarvesse projektidest lisatulu saamine 2% ulatuses eelarve kogumahust	+	+	+	Juhatus, projektikirjutaja